

บทที่ 5

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์อุปสงค์ของการใช้บริการหมอดูในกรุงเทพมหานคร แบ่งผลการวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็น 2 ส่วน ได้แก่ ลักษณะของผู้ใช้บริการหมอดูและพฤติกรรมการใช้บริการหมอดู และปัจจัยที่มีผลต่ออุปสงค์การให้บริการหมอดูในกรุงเทพมหานคร ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

5.1 ลักษณะของผู้ใช้บริการหมอดูและพฤติกรรมการใช้บริการหมอดู

จากการสำรวจพฤติกรรมการดูหมอดูในกรุงเทพมหานครของคนในกรุงเทพฯ จำนวน 500 คน พบว่า มีผู้ที่เคยใช้บริการหมอดูอย่างน้อย 1 ครั้งใน 3 ปี จำนวนร้อยละ 58.8 และอีกร้อยละ 41.2 ไม่เคยใช้บริการหมอดู ซึ่งแสดงให้เห็นว่า คนกรุงเทพฯ ส่วนใหญ่ (ประมาณ 60%) เคยใช้บริการหมอดู ดังแสดงในตารางที่ 5.1

ตารางที่ 5.1 พฤติกรรมการใช้บริการหมอดูโดยรวมในกรุงเทพมหานคร

พฤติกรรมการใช้บริการหมอดู	จำนวน (%)
ไม่ดูหมอดู	41.2
ดูหมอดู	58.8
รวม	100.0

นอกจากนี้ยังสามารถแสดงความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการดูหมอดูกับลักษณะต่างๆ ได้แก่ เพศ อายุ อาชีพ รายได้ การศึกษา สถานภาพ ได้ดังนี้

ตารางที่ 5.2 เพศกับการใช้บริการหมอดู

เพศ	พฤติกรรมการใช้บริการหมอดู		รวม (%)
	ไม่ดูหมอดู (%)	ดูหมอดู (%)	
หญิง (70.0%)	35.4	64.6	100.0
ชาย (30.0%)	53.7	46.3	100.0

จากตารางที่ 5.2 พบว่า จากกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 500 คน มีผู้หญิงร้อยละ 70.0 และในจำนวนนี้มีผู้หญิงที่ใช้บริการหมอดูร้อยละ 64.6 และผู้หญิงที่ไม่ใช้บริการหมอดูมีเพียงร้อยละ 35.4 ส่วน ผู้ชายมีร้อยละ 30.0 ของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด ในจำนวนนี้มีผู้ชายที่ใช้บริการหมอดูร้อยละ 46.3 และผู้ชายที่ไม่ใช้บริการหมอดูมีร้อยละ 53.7 จะเห็นว่า ผู้หญิงนิยมดูหมอดูมากกว่าผู้ชาย

ตารางที่ 5.3 อายุกับการใช้บริการหมอดู

อายุ	พฤติกรรมการใช้บริการหมอดู		รวม (%)
	ไม่ดูหมอดู (%)	ดูหมอดู (%)	
20-30 ปี (45.7%)	34.7	65.3	100.0
31-40 ปี (20.1%)	50.5	49.5	100.0
41-50 ปี (19.1%)	41.5	58.5	100.0
51-60 ปี (11.6%)	49.1	50.9	100.0
60 ปีขึ้นไป (3.5%)	23.5	76.5	100.0

จากตารางที่ 5.3 พบว่า ผู้ที่อายุระหว่าง 20-30 ปี คิดเป็นร้อยละ 45.7 ของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด (500 คน) ในจำนวนนี้มีผู้ใช้บริการหมอดูร้อยละ 65.3 และคนที่ไม่ใช้บริการหมอดูร้อยละ 34.7 ผู้ที่อายุ 31-40 ปี คิดเป็นร้อยละ 20.1 ของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด ในจำนวนนี้มีผู้ใช้บริการหมอดู ร้อยละ 49.5 และผู้ที่ไม่ใช้บริการหมอดูร้อยละ 50.5 ผู้ที่อายุ 41-50 ปี คิดเป็นร้อยละ 19.1 ของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด ในจำนวนนี้มีผู้ใช้บริการหมอดูร้อยละ 58.5 และผู้ที่ไม่ใช้บริการหมอดูร้อยละ 41.5 ผู้ที่อายุ 51-60 ปี คิดเป็นร้อยละ 11.6 ของตัวอย่างทั้งหมด ในจำนวนนี้มีผู้ใช้บริการหมอดูร้อยละ 50.9 และผู้ที่ไม่ใช้บริการหมอดูร้อยละ 49.1 และผู้ที่มีอายุมากกว่า 60 ปีขึ้นไป ใช้บริการหมอดูร้อยละ 76.5 ไม่ใช้บริการหมอดูร้อยละ 23.5 จะเห็นว่า ทุกช่วงอายุนิยมใช้บริการหมอดู ยกเว้นผู้ที่มีอายุ 31-40 ปี มีสัดส่วนผู้ใช้บริการหมอดูและผู้ที่ไม่ใช้บริการหมอดูใกล้เคียงกัน

ตารางที่ 5.4 อาชีพกับการใช้บริการหมอดู

อาชีพ	พฤติกรรมกรใช้บริการหมอดู		รวม (%)
	ไม่ดูหมอดู (%)	ดูหมอดู (%)	
นักศึกษา, ว่างาน (11.6%)	31.0	69.0	100.0
พนักงานบริษัท (41.0%)	41.0	59.0	100.0
ข้าราชการ, พนักงานรัฐ (16.8%)	44.0	56.0	100.0
พนักงานรัฐวิสาหกิจ (16.8%)	56.0	44.0	100.0
ธุรกิจส่วนตัว, อาชีพอิสระ (8.6%)	27.9	72.1	100.0
เกษียณ, แม่บ้าน (5.2%)	34.6	65.4	100.0

จากตารางที่ 5.4 พบว่า ทุกอาชีพนิยมดูหมอมากกว่าไม่ดูหมอ ยกเว้นพนักงานรัฐวิสาหกิจซึ่งไม่นิยมการดูหมอ โดยกลุ่มตัวอย่างที่มีอาชีพธุรกิจส่วนตัวและอาชีพอิสระนิยมใช้บริการหมอดูมากที่สุด ซึ่งกลุ่มอาชีพนี้มีอยู่ร้อยละ 8.6 ของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด ในจำนวนนี้เป็นผู้ที่ใช้บริการหมอดูร้อยละ 72.1 และไม่ใช้บริการหมอดูเพียงร้อยละ 27.9 รองลงมาเป็นกลุ่มนักศึกษา และคนว่างงาน มีอยู่ร้อยละ 16.8 ของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด ซึ่งในจำนวนนี้เป็นผู้ที่ใช้บริการหมอดูร้อยละ 69.0 รองลงมาเป็นกลุ่มแม่บ้าน/เกษียณ มีผู้ใช้บริการหมอดูร้อยละ 65.4 และอาชีพพนักงานรัฐวิสาหกิจ เป็นผู้ที่ไม่นิยมการให้บริการหมอดู ซึ่งมีผู้ใช้บริการหมอดูร้อยละ 44.0 อีกร้อยละ 56.0 เป็นผู้ที่ไม่ใช้บริการหมอดู

ตารางที่ 5.5 ระดับการศึกษากับการใช้บริการหมอดู

ระดับการศึกษา	พฤติกรรมการใช้บริการหมอดู		รวม (%)
	ไม่ดูหมอ (%)	ดูหมอ (%)	
ต่ำกว่า ม.6 (6.8%)	38.2	61.8	100.0
ม.6/เทียบเท่า (16.6%)	44.6	55.4	100.0
ปริญญาตรี/เทียบเท่า (64.9%)	41.0	59.0	100.0
สูงกว่าปริญญาตรี (11.6%)	37.9	62.1	100.0

จากตารางที่ 5.5 พบว่า ทุกระดับการศึกษานิยมใช้บริการหมอดู โดยกลุ่มที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่าม.6 คิดเป็นร้อยละ 6.8 ของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด ซึ่งในจำนวนนี้มีผู้ใช้บริการหมอดูร้อยละ 61.8 และผู้ที่ไม่ใช้บริการหมอดูร้อยละ 38.2 กลุ่มผู้ที่มีระดับการศึกษาจบม.6 หรือเทียบเท่า มีผู้ใช้บริการหมอดูร้อยละ 55.4 กลุ่มที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรี มีผู้ใช้บริการคิดเป็นร้อยละ 59.0 กลุ่มผู้ที่มีระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี มีผู้ใช้บริการคิดเป็นร้อยละ 62.1

ตารางที่ 5.6 รายได้กับการใช้บริการหมอดู

รายได้ (บาท/เดือน)	พฤติกรรมการใช้บริการหมอดู		รวม (%)
	ไม่ดูหมอดู (%)	ดูหมอดู (%)	
น้อยกว่า 5,000 (10.6%)	45.3	54.7	100.0
5,001-10,000 (20.2%)	31.7	68.3	100.0
10,001-20,000 (27.9%)	40.0	60.0	100.0
20,001-30,000 (17.6%)	39.8	60.2	100.0
30,001-40,000 (7.4%)	48.6	51.4	100.0
40,001-50,000 (5.0%)	60.0	40.0	100.0
มากกว่า 50,000 ขึ้นไป (11.4%)	47.4	52.6	100.0

จากตารางที่ 5.6 พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีระดับรายได้น้อยกว่า 40,000 บาท/เดือน และรายได้มากกว่า 50,000 บาท/เดือน จะนิยมใช้บริการหมอดู ซึ่งคนที่มีรายได้ 5,000 บาท/เดือน มีคนที่ใช้บริการหมอดูร้อยละ 54.7 คนที่มีรายได้ 5,001-10,000 บาท/เดือน ใช้บริการหมอดูร้อยละ 68.3 คนที่มีรายได้ 10,001-20,000 บาท/เดือน ใช้บริการหมอดูร้อยละ 60.0 รายได้ 20,001-30,000 ใช้บริการหมอดูร้อยละ 60.2 รายได้ 30,001-40,000 ใช้บริการหมอดูร้อยละ 51.4 และ รายได้มากกว่า 50,000 บาท/เดือน ใช้บริการหมอดูร้อยละ 52.6 ในขณะที่คนที่มีรายได้ 40,001-50,000 บาท/เดือน จะไม่นิยมการดูหมอดู ซึ่งมีคนที่ใช้บริการหมอดูเพียงร้อยละ 40.0

ตารางที่ 5.7 สถานภาพสมรสกับการใช้บริการหมอดู

อายุ (ปี)	พฤติกรรมกรการใช้บริการหมอดู		รวม (%)
	ไม่ดูหมอดู (%)	ดูหมอดู (%)	
โสด (54.5%)	34.9	65.1	100.0
สมรส (41.1%)	50.7	49.3	100.0
หย่า/ม้าย/แยกกันอยู่ (4.5%)	31.8	68.2	100.0

จากตารางที่ 5.7 พบว่า กลุ่มตัวอย่างทั้งหมด (500 คน) แบ่งเป็น คนโสดร้อยละ 54.5 คนที่สมรสแล้วร้อยละ 41.1 และคนที่มีสถานภาพ หย่า/ม้าย/แยกกันอยู่ ร้อยละ 4.5 ซึ่งในจำนวนนี้ไม่ว่าจะเป็นคนโสด คนที่สมรสแล้ว หรือคนที่มีสถานภาพหย่า/ม้าย/แยกกันอยู่ ก็นิยมใช้บริการหมอดูทั้งนั้น ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 65.1 , ร้อยละ 49.3 และร้อยละ 68.2 ตามลำดับ

ตารางที่ 5.8 ความเชื่อกับการใช้บริการหมอดู

ความเชื่อในคำทำนาย	พฤติกรรมกรการใช้บริการหมอดู	
	ไม่ดูหมอดู (%)	ดูหมอดู (%)
ไม่เชื่อ	80.7	19.3
เชื่อ	20.1	79.9
รวม	100.0	100.0

ตารางที่ 5.9 ผู้ใช้บริการเชื่อคำทำนายของหมอดูแค่ไหน

เชื่อคำทำนาย	จำนวน (ร้อยละ)
มาก	20.0
ปานกลาง	70.8
น้อย	9.2
รวม	100.0

จากตารางที่ 5.8 และ 5.9 พบว่า คนที่ใช้บริการหมอดูเชื่อในคำทำนายของหมอดู โดยคิดเป็นร้อยละ 80 ของคนที่ใช้บริการทั้งหมด และคนที่ไม่ใช้บริการหมอดูก็ไม่ค่อยมีความเชื่อในคำทำนายของหมอดู โดยมีร้อยละ 80.7 ของคนที่ไม่ใช้บริการทั้งหมด ซึ่งแสดงให้เห็นว่าคนที่มีความเชื่อในเรื่องโหราศาสตร์และคำทำนายของหมอดูจะใช้บริการหมอดูมากกว่า โดยมีผู้ใช้บริการส่วนมากจะเชื่อคำทำนายของหมอดูปานกลาง ซึ่งมีร้อยละ 70.8 รองลงมาเชื่อมาก ร้อยละ 20.0 และเชื่อน้อยมีเพียงร้อยละ 9.2

ตารางที่ 5.10 ความถี่ในการดูหมอดูเฉลี่ยต่อปี

ความถี่ในการดูหมอดูเฉลี่ย ครั้ง/ปี	จำนวน (ร้อยละ)
1 ครั้ง	49.1
2 ครั้ง	31.6
3 ครั้ง	8.9
4 ครั้ง	6.3
5 ครั้ง	1.9
มากกว่า 5 ครั้ง	2.2
รวม	100.0

จากตารางที่ 5.10 พบว่า ผู้ใช้บริการหมวดส่วนใหญ่จะดูหมอเฉลี่ยปีละ 1 ครั้ง และ 2 ครั้ง มีจำนวนรวมกันถึง 80.7% โดยผู้ที่ใช้บริการ 1 ครั้งต่อปี มีร้อยละ 49.1 ผู้ที่ให้บริการ 2 ครั้งต่อปี มีร้อยละ 31.6 แสดงให้เห็นว่า ผู้ใช้บริการส่วนมากจะดูหมอปี่ละ 1 ครั้ง แต่อาจดูหมอกับ หมอดูเพียงคนเดียวหรือ 2 คน ในขณะที่ผู้ให้บริการหมอดูที่ดูหมอเฉลี่ยมากกว่า 5 ครั้งต่อปี น่าจะเป็นการดูหมอเพื่อความสนุกสนานเพลิดเพลินมากกว่า

ตารางที่ 5.11 คุณมีหมอดูที่ให้บริการเป็นประจำหรือไม่

มีหมอดูที่ดูประจำ	จำนวน (ร้อยละ)
ไม่มี	80.5
มี	19.5
รวม	100.0

จากตารางที่ 5.11 พบว่า ร้อยละ 80.5 ไม่มีหมอดูที่ให้บริการเป็นประจำ อาจเนื่องจากว่าคนไทยไม่ชอบอะไรซ้ำซากจำเจ ชอบลองของใหม่ จึงไม่ยึดติดกับหมอดูเพียงคนเดียวคนใดคนหนึ่ง แต่มักนิยมแสวงหาหมอดูไปเรื่อยๆ เมื่อมีใครแนะนำว่าหมอดูที่ไหนทำนายแม่นก็ตามไป ส่วนผู้ใช้บริการที่มีหมอดูประจำ มีเพียงร้อยละ 19.5 เท่านั้น

ตารางที่ 5.12 คุณเคยใช้บริการหมอดูในรูปแบบใดบ้าง

รูปแบบการดูหมอ	จำนวน (ร้อยละ)
วันเดือนปี	40.4
ลายมือ	23.3
ไพ่ยิปซี	18.3
โหงวเฮ้ง	9.6
กราฟชีวิต	15.9
อื่นๆ	2.2

จากตารางที่ 5.12 พบว่า ผู้ใช้บริการหมวดส่วนใหญ่จะนิยมการดูหมอบแบบใช้วัน เดือนปีเกิดมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 40.4 อาจเนื่องจากรูปแบบการทำนายดวงชะตาโดยใช้วัน เดือนปีเกิดเป็นการดูหมอมที่มีความแพร่หลายกันมาก อีกทั้งเป็นสิ่งที่ติดตัวเรามาตั้งแต่เกิด ไม่สามารถเปลี่ยนแปลงได้ ต่างกับการทำนายโดยใช้ไพ่ยิปซีหรือไพ่ป๊อคนั้นขึ้นอยู่กับทางเลือกไฟของผู้ใช้บริการ รองลงมาเป็นการทำนายโดยใช้ลายมือ ไพ่ยิปซี ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 23.3 และ ร้อยละ 18.3 ตามลำดับ ส่วนรูปแบบการทำนายอื่นๆ ก็เช่น พลังจิต ลายเซ็น เป็นต้น ซึ่งมีเพียงร้อยละ 2.2

ตารางที่ 5.13 ราคาเฉลี่ยในการดูหมอบแต่ละครั้ง

ราคาเฉลี่ย (บาท/ครั้ง)	จำนวน (ร้อยละ)
น้อยกว่า 100	26.0
100-300	62.5
301-500	7.2
501-1000	2.8
มากกว่า 1,000	1.5
รวม	100.0

จากตารางที่ 5.13 พบว่า ราคาเฉลี่ยในการดูหมอบแต่ละครั้งที่ผู้บริการต้องเสีย ส่วนใหญ่จะอยู่ประมาณ 100-300 บาทต่อครั้งมากที่สุด ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 62.5 หมอดูตามสถานที่ทั่วไปจะมีราคาค่าดูหมอบเฉลี่ยอยู่ระดับนี้ และเป็นราคาที่ผู้บริการยินดีที่จะยอมเสียได้ หากราคาแพงมากเกินไปผู้บริการบางรายอาจไม่กล้าเสี่ยงเนื่องจากอาจจะกลัวโดนหลอก หรือถ้ายอมจ่ายไปแล้วคิดว่าทำนายไม่แม่น ก็อาจจะไม่คุ้มกับเงินที่ต้องเสียไป จะเห็นว่าหมอดูราคา ตั้งแต่ 1,000 บาทขึ้นไป มีผู้บริการเพียงร้อยละ 1.5 เท่านั้น

ตารางที่ 5.14 ราคาการดูหมอมแต่ละรูปแบบ

รูปแบบการดูหมอ	ราคา (บาท/ครั้ง)			
	ราคาเฉลี่ย (Mode)	ราคาเฉลี่ย (Mean)	ราคาสูงสุด	ราคาต่ำสุด
วันเดือนปีเกิด	100	199.1	2,000	80
ลายมือ	100	209.8	2,000	100
ไพ่ป๊อก ไพ่ยิปซี	100	202.9	1,000	50
โหงวเฮ้ง	200	202.7	2,000	80
กราฟชีวิต	100	108.0	1,000	40
อื่นๆ (พลังจิต, ลายเซ็น)	200	200.0	200	200

จากตารางที่ 5.14 พบว่า ราคาค่าดูหมอโดยเฉลี่ยส่วนมากที่ผู้ใช้บริการต้องเสียในการดูหมอมแต่ละรูปแบบนั้นมีราคาเฉลี่ย (mode) ประมาณ 100-200 บาท/ครั้ง โดยราคาเฉลี่ย (mean) ในรูปแบบการพยากรณ์ที่ใช้วันเดือนปีเกิด เท่ากับ 199.1 บาท/ครั้ง และการทำนายลายมือ มีราคาเฉลี่ยเท่ากับ 209.8 บาท/ครั้ง ซึ่งการทำนายแบบใช้กราฟชีวิต จะมีราคาเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ 108 บาท/ครั้ง ส่วนราคาสูงสุดในการใช้บริการหมอดูเท่ากับ 2,000 บาท/ครั้ง และราคาต่ำสุดเท่ากับ 40 บาท/ครั้ง

ตารางที่ 5.15 คุณเคยไปดูหมอมที่ไหนบ้าง

สถานที่	จำนวน (ร้อยละ)
บ้านหมอดู	55.8
วัด	31.2
สมาคมโหรแห่งประเทศไทย	20.5
โรงแรม	5.8
ท่าพระจันทร์	19.5
ห้างสรรพสินค้า	17.8
อื่นๆ	14.4

จากตารางที่ 5.15 จะเห็นว่าผู้ใช้บริการหมอดูที่ดูหมอดูอย่างจริงจังบางครั้งถึงสถานที่ที่ไม่ได้เป็นอุปสรรคในการดูหมอดู พวกเขาจะแสวงหาได้ทุกที่ถ้ามีคนบอกว่าทำนายแม่นยำ ซึ่งผู้ใช้บริการส่วนใหญ่จะไปดูหมอดูที่บ้านหมอดูมากที่สุด ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 55.8 รองลงมาคือวัด ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 31.2 เนื่องจากเป็นสถานที่ที่สามารถเชื่อถือได้ รองลงมาเป็นที่สมาคมโหราแห่งประเทศไทย ร้อยละ 20.5 อาจเนื่องจากเป็นที่ที่มีชื่อเสียงและเป็นที่ยอมรับของคนทั่วไปในเรื่องการพยากรณ์ โดยเฉพาะ และยังเป็นสมาคมในพระบรมราชูปถัมภ์ซึ่งเป็นที่เชื่อถือได้ และผู้ใช้บริการนิยมใช้บริการที่โรงแรมน้อยที่สุด ซึ่งมีเพียงร้อยละ 5.8 เท่านั้น อาจเนื่องจากหมอดูที่ดูหมอดูในโรงแรมจะมีราคาค่าค่อนข้างสูงกว่าหมอดูที่ดูอยู่สถานที่อื่น อาจทำให้เข้าถึงผู้ใช้บริการระดับล่างได้น้อย จึงไม่เป็นที่นิยมของผู้ใช้บริการที่จะไปใช้บริการหมอดูตามโรงแรม ส่วนสถานที่อื่นๆ ที่ผู้ใช้บริการไปดูหมอดู คิดเป็นร้อยละ 14.4 ก็เช่น แถวที่ทำงาน หรือ คนรู้จักดูให้ หรือให้หมอดูมาดูที่บ้าน เป็นต้น

ตารางที่ 5.16 เหตุผลในการเลือกหมอดู

เหตุผลในการเลือกหมอดู	จำนวน (ร้อยละ)
มีคนแนะนำ	81.2
ชื่อเสียงหมอดู	28.3
หนังสือ/แมกกาซีน	3.1
อื่นๆ	4.5

จากตารางที่ 5.16 พบว่า การที่ผู้ใช้บริการหมอดูได้รับการแนะนำจากผู้อื่นแบบปากต่อปากว่าหมอดูคนนั้นคนนี้ทำนายแม่นยำ จะทำให้ผู้ใช้บริการไปดูหมอดูกับหมอดูคนนั้นเสียส่วนใหญ่ ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 81.2 รองลงมาเป็นชื่อเสียงของหมอดู ร้อยละ 28.3

ตารางที่ 5.17 คุณจะไปดูหมอในกรณีใดบ้าง

คุณดูหมอในกรณีใดบ้าง	จำนวน (ร้อยละ)
ดูเป็นประจำ	5.9
ดูเมื่อมีโอกาส	40.7
ดูตามเพื่อนมีคนอื่นชวน	36.9
ดูเมื่อมีปัญหาคับข้องใจ	55.9
ดูในช่วงเทศกาล	12.7

จากตารางที่ 5.17 พบว่า ผู้ใช้บริการส่วนใหญ่จะดูหมอเมื่อมีปัญหา 55.9% เนื่องจากว่า ในปัจจุบันหมอดูเข้ามามีบทบาทในการเป็นที่ปรึกษาทางด้านจิตใจให้กับผู้มาใช้บริการ เมื่อผู้ให้บริการมีปัญหา ก็อยากจะทราบว่าจะต้องทำตัวอย่างไร ชีวิตจะเป็นอย่างไรต่อไป จึงต้องพึ่งหมอดูช่วยแนะแนวทาง อันดับสองคือ ผู้ใช้บริการจะดูหมอเมื่อมีโอกาส ร้อยละ 40.7 อาจเพราะในยุคปัจจุบันคนเราต้องแข่งขันกันทำมาหากิน จึงไม่ค่อยมีเวลาว่างมากนักที่จะไปใช้บริการหมอดู จึงมักใช้บริการหมอดูในช่วงที่มีโอกาส เช่น เวลาไปเดินห้างสรรพสินค้าแล้วเจอหมอดูก็เข้าไปใช้บริการ เป็นต้น ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 36.9 โดยมีสัดส่วนใกล้เคียงกับดูเพราะเพื่อนชวนหรือไปดูเพราะไปเป็นเพื่อน ซึ่งมีร้อยละ 36.9 ส่วนในช่วงเทศกาลนั้น เช่น ปีใหม่ วันเกิด ผู้ใช้บริการก็ไม่ค่อยนิยมไปดูหมอดูสักเท่าใด ซึ่งมีเพียงร้อยละ 12.7 และกลุ่มผู้ให้บริการที่จะดูหมอเป็นประจำเป็นกลุ่มผู้ใช้บริการที่น้อยที่สุด คือมีเพียงร้อยละ 5.9 เท่านั้น

ศูนย์วิทยุพยากรณ์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 5.18 ในกรณีที่คุณดูหมอมเมื่อมีปัญหา คุณมีปัญหาเรื่องใด

กรณีที่คุณดูหมอมเมื่อมีปัญหา	จำนวน (ร้อยละ)
การงาน	36.9
การเงิน	20.6
การเรียน	12.6
ครอบครัว	25.5
ความรัก	21.3
สุขภาพ	2.4

จากตารางที่ 5.18 พบว่า ปัญหาการงานเป็นปัญหาที่ผู้ใช้บริการปรึกษาหมอดูมากที่สุด ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 36.9 ก็เนื่องจากว่าปัญหาเรื่องการงานจะนำไปสู่ปัญหาอื่นๆตามมา เมื่อนำที่การงานไม่ดี การเงินก็พลอยไม่ดีไปด้วย และยิ่งในยุคเศรษฐกิจเช่นนี้ บางบริษัทต้องลดจำนวนพนักงาน จึงมีผู้คนตกงานมากมาย งานก็หายาก จึงทำให้คนส่วนใหญ่กังวลกับเรื่องการทำงานกันมาเป็นอันดับหนึ่ง รองลงมาก็เป็นปัญหาครอบครัว ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 25.5 อันดับสามเป็นปัญหาเรื่องความรัก ร้อยละ 21.3 และปัญหาสุขภาพน้อยที่สุด เพียงร้อยละ 2.4

ตารางที่ 5.19 เพศกับปัญหา

เพศ	ปัญหา (ร้อยละ)				
	การงาน	การเงิน	การเรียน	ครอบครัว	ความรัก
หญิง	68.1	33.6	23.9	42.5	36.3
ชาย	64.4	46.7	20.0	55.6	44.4
รวม	67.1	37.3	22.8	46.2	38.6

จากตารางที่ 5.19 จะเห็นว่า ทั้งผู้ชายและผู้หญิงที่มาใช้บริการหมอดูจะถามหรือปรึกษาปัญหาเกี่ยวกับหมอดูในเรื่องการงานมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 64.4 และ 68.1 ตามลำดับ รองลงมาคือ ปัญหาเรื่องครอบครัว คิดเป็นร้อยละ 55.6 และ 42.5 ตามลำดับ อาจเนื่องจากว่าผู้ชายมีภาระที่ต้องรับหน้าที่เป็นเสาหลักของครอบครัว จึงต้องคำนึงถึงเรื่องอนาคตของครอบครัว ไม่ว่าจะ เป็นเรื่องหน้าที่การงาน ที่ต้องหาเลี้ยงครอบครัวเรื่องครอบครัวของตนเอง ในขณะที่ผู้หญิงในปัจจุบันก็มีความสามารถไม่ด้อยกว่าผู้ชาย ผู้หญิงจึงสามารถเป็นช่างทำหน้าให้กับครอบครัวและสามารถเลี้ยงหาตัวเองและครอบครัวได้ไม่แพ้ผู้ชายเลยทีเดียว ส่วนปัญหาลำดับที่สามที่แตกต่างของผู้ชายและผู้หญิง โดยผู้ชายจะปรึกษาปัญหาการเงิน ร้อยละ 46.7 แต่ผู้หญิงจะปรึกษาปัญหาเรื่องความรัก ร้อยละ 36.3 เนื่องจากเหตุผลที่กล่าวแล้วข้างต้นว่าผู้ชายต้องทำหน้าที่เป็นหัวหน้าครอบครัว เพราะฉะนั้นจึงต้องกังวลเรื่องการเงินเป็นธรรมดา ส่วนผู้หญิงนั้นเป็นเพศที่อ่อนแอกว่าย่อมต้องการความรักความเข้าใจจากผู้ชาย ผู้หญิงจึงกังวลเรื่องความรักมากกว่าผู้ชาย

ตารางที่ 5.20 สถานภาพกับปัญหา

สถานภาพ	ปัญหา (ร้อยละ)				
	การงาน	การเงิน	การเรียน	ครอบครัว	ความรัก
โสด	64.3	35.7	21.4	45.2	40.5
สมรส	72.6	38.7	25.8	46.8	35.5
หย่า/ม่าย/แยกกันอยู่	44.4	44.4	22.2	55.6	55.6
รวม	66.5	37.4	23.2	46.5	39.4

จากตารางที่ 5.20 เมื่อพิจารณากลุ่มคนโสดและคนที่สมรสแล้วที่ใช้บริการหมอดู จะเห็นว่า คนโสดจำเป็นต้องหาเลี้ยงตัวเองเพียงลำพังคนเดียว และคนที่สมรสแล้วก็ต้องคำนึงถึงครอบครัวและลูกหลาน ปัญหาอันดับแรกที่จะมาปรึกษากับหมอดูจึงเป็นเรื่องการงานมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 64.3 และ 72.6 ตามลำดับ เนื่องจากว่าในภาวะเศรษฐกิจเช่นในปัจจุบัน ทำให้ผู้คนตกงานมากมาย ถ้าพวกเขาตกงาน อาจทำให้ครอบครัวและบุตรหลานของพวกเขาพลอยลำบากตามไปด้วย เพราะหน้าที่การงานที่ดีก็นำไปสู่การเงินที่ดีด้วยเช่นกัน รองลงมาคือ ปัญหาเรื่องครอบครัว คนโสดคิดเป็นร้อยละ 45.2 และคนที่สมรสแล้วร้อยละ 46.8 ในขณะที่คนที่มีสถานภาพ

หย่า/ม่าย/แยกกันอยู่ นั้น จะปรึกษาปัญหาเรื่องความรักและครอบครัวเป็นอันดับแรก ซึ่งคิดเป็น ร้อยละ 55.6 เท่าๆกัน

ส่วนปัญหาอันดับสาม สำหรับคนโสดคือเรื่องความรัก ร้อยละ 40.5 อาจเป็น เพราะคนโสดเป็นคนที่ต้องการที่พึ่งพิงทางร่างกายและจิตใจ ต้องการเพื่อนคู่คิดให้กับตนเอง ปัญหาที่ยังคงให้ความสำคัญจึงเป็นเรื่องความรัก/คู่ครอง ว่าเมื่อไหร่ตนเองจะได้เจอเนื้อคู่หรือจะ ได้แต่งงาน ส่วนคนที่สมรสแล้ว ได้แก่ เรื่องการเงิน ร้อยละ 38.7 คนที่หย่า/ม่าย/แยกกันอยู่ ได้แก่ เรื่องการงานและการเงินเป็นสัดส่วนเท่ากัน คือร้อยละ 44.4

ตารางที่ 5.21 อายุกับปัญหา

อายุ	ปัญหา (ร้อยละ)				
	การงาน	การเงิน	การเรียนรู้	ครอบครัว	ความรัก
20-30 ปี	67.1	28.8	23.3	47.9	43.8
31-40 ปี	70.0	46.7	20.0	43.3	23.3
41-50 ปี	64.3	35.7	25.0	46.4	42.9
51-60 ปี	68.8	50.0	18.8	31.3	25.0
มากกว่า 60 ปีขึ้นไป	66.7	55.6	33.3	66.7	66.7
รวม	67.3	37.2	23.1	46.2	39.1

จากตารางที่ 5.21 เมื่อพิจารณากลุ่มผู้ใช้บริการทุกกลุ่มแล้ว พบว่า ผู้ใช้บริการทุกกลุ่มจะปรึกษาปัญหาเรื่องการงานเป็นอันดับแรก โดยอายุ 20-30 ปี ร้อยละ 67.1 อายุ 31-40 ปี ร้อยละ 70.0 อายุ 41-50 ปี ร้อยละ 64.3 อายุ 51-60 ปี ร้อยละ 68.8 และอายุ 60 ปีขึ้นไป ร้อยละ 66.7 เนื่องจากเป็นปัญหาที่สำคัญในยุคเศรษฐกิจเช่นในปัจจุบัน

สำหรับปัญหาอันดับสองและสามมีความแตกต่างกัน คือ ผู้ใช้บริการที่มีอายุ 20-30 ปี และ 41-50 ปี เป็นกลุ่มที่มีปัญหาค้ำยกัน คือ อันดับสอง ได้แก่ ปัญหาครอบครัว โดยอายุ 20-30 ปี ร้อยละ 47.9 และอายุ 41-50 ปี ร้อยละ 46.4 ปัญหาอันดับสาม ได้แก่ ปัญหาความรัก

โดยอายุ 20-30 ปี ร้อยละ 43.8 และอายุ 41-50 ปี ร้อยละ 42.9 สำหรับผู้ใช้บริการที่มีอายุ 31-40 ปี และ อายุ 51-60 ปี เป็นกลุ่มที่มีปัญหาคล้ายกัน คือ อันดับสอง ได้แก่ ปัญหาการเงิน โดยอายุ 31-40 ปี ร้อยละ 46.7 และอายุ 51-60 ปี ร้อยละ 50.0 ปัญหาอันดับสาม ได้แก่ ปัญหาครอบครัว โดยอายุ 31-40 ปี ร้อยละ 43.3 และอายุ 51-60 ปี ร้อยละ 31.3 เหตุที่กลุ่มอายุ 41-50 ปี วิตกกังวลกับปัญหาครอบครัวมากกว่าเรื่องความรักก็เพราะเป็นช่วงอายุที่มีครอบครัวแล้วต้องดูแลบุตรหลานในเรื่องต่างๆ และเหตุที่กลุ่มอายุ 31-40 ปี วิตกกังวลกับปัญหาเรื่องการเงินมากกว่าเรื่องครอบครัวก็เพราะเป็นช่วงอายุที่กำลังสร้างหลักปักฐานให้กับตัวเองและครอบครัว จึงให้ความสำคัญกับปัญหาการเงินมากกว่า ส่วนคนที่อายุมากกว่า 60 ปีขึ้นไป จะมีปัญหาการงาน การเงิน และความรัก เท่าๆกัน ซึ่งอาจจะเป็นปัญหาของคนในครอบครัวมากกว่าปัญหาของตนเอง

ตารางที่ 5.22 รายได้กับปัญหา

รายได้ (บาท/เดือน)	ปัญหา (ร้อยละ)				
	การงาน	การเงิน	การเรียน	ครอบครัว	ความรัก
น้อยกว่า 10,000	63.0	28.3	13.0	50.0	45.7
10,001-30,000	71.8	41.2	25.9	44.7	35.3
30,001-50,000	53.8	38.5	46.2	30.8	53.8
มากกว่า 50,000	69.2	46.2	15.4	53.8	23.1
รวม	67.5	37.6	22.9	45.2	38.9

จากตารางที่ 5.22 เมื่อพิจารณากลุ่มผู้ใช้บริการหมวดทุกระดับรายได้แล้ว พบว่าทุกระดับรายได้จะให้ความสำคัญกับปัญหาการงานมากเป็นอันดับแรก คือ รายได้น้อยกว่า 10,000 บาท/เดือน ร้อยละ 63.0 รายได้ 10,001-30,000 บาท/เดือน ร้อยละ 71.8 รายได้ 30,001-50,000 บาท/เดือน ร้อยละ 53.8 และรายได้มากกว่า 50,000 บาทขึ้นไป ร้อยละ 69.2 แต่สำหรับผู้ใช้บริการหมวดที่มีรายได้ 30,001-50,000 บาท/เดือน จะให้ความสำคัญกับเรื่องการเงินเท่ากับเรื่องความรัก ส่วนปัญหาอันดับสองที่ทุกระดับรายได้ถามหอดูยกเว้นกลุ่มรายได้ 30,001-50,000 บาท/เดือน คือเรื่องครอบครัว

สำหรับปัญหาอันดับที่สาม ผู้ใช้บริการหมดตัวที่มีรายได้น้อยกว่า 10,000 บาท/เดือน จะให้ความสำคัญกับปัญหาเรื่องความรักเป็นอันดับสาม ซึ่งมีร้อยละ 45.7 อาจเนื่องจากกลุ่มผู้บริกรกลุ่มนี้อาจเป็นพวกนักศึกษา ซึ่งเป็นกลุ่มที่ยังคงต้องขอเงินจากผู้ปกครองอยู่ ยังมีหน้าที่เรียนหนังสือ ยังไม่จำเป็นต้องหาเงินเลี้ยงตัวเอง จึงยังไม่ได้คิดถึงเรื่องการเงินเหมือนกับกลุ่มผู้บริกรที่มีรายได้ 10,001-30,000 บาท/เดือน และ มากกว่า 50,000 บาท/เดือนขึ้นไป

ตารางที่ 5.23 อาชีพกับปัญหา

อาชีพ	ปัญหา (ร้อยละ)				
	การงาน	การเงิน	การเรียน	ครอบครัว	ความรัก
กลุ่มที่ 1	66.7	36.7	20.0	63.3	43.3
กลุ่มที่ 2	71.6	28.4	19.4	41.8	38.8
กลุ่มที่ 3	68.1	53.2	21.3	42.6	29.8
กลุ่มที่ 4	46.2	30.8	53.8	38.5	61.5
รวม	67.5	37.6	22.9	45.9	38.9

กลุ่มที่ 1= นักศึกษา/ว่างงาน/เกษียณ/แม่บ้าน

กลุ่มที่ 2= พนักงานบริษัท

กลุ่มที่ 3= ข้าราชการ/พนักงานของรัฐ/รัฐวิสาหกิจ

กลุ่มที่ 4= ธุรกิจส่วนตัว/อาชีพอิสระ

จากตารางที่ 5.23 เมื่อพิจารณาทุกกลุ่มอาชีพแล้วจะพบว่า กลุ่มอาชีพที่ 1-3 จะปรึกษาปัญหาเกี่ยวกับหมดตัวเรื่องการทำงานมากที่สุด ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 66.7, 71.6 และ 68.1 ตามลำดับ เนื่องจากในทุกอาชีพย่อมมีปัญหาด้วยกันทั้งนั้น ไม่ว่าจะเป็นการแก่งแย่งชิงดีกัน การแข่งขันกันในเรื่องตำแหน่งหน้าที่การงาน ประกอบกับภาวะเศรษฐกิจซบเซา คนทุกกลุ่มอาชีพก็ย่อมวิตกกังวลกับปัญหาเรื่องการทำงานกันเป็นธรรมดา ยกเว้นกลุ่มที่ 4 พวกที่ทำธุรกิจส่วนตัว/อาชีพอิสระ ที่ปรึกษาปัญหาเรื่องความรักมากเป็นอันดับหนึ่ง คิดเป็นร้อยละ 61.5 สำหรับปัญหาอันดับที่สองที่กลุ่มที่ 3 ให้ความสำคัญคือเรื่องการเงิน เนื่องจากเป็นที่ทราบกันอยู่แล้วว่าพวกข้าราชการจะมีเงินเดือนน้อย ซึ่งอาจมีรายได้ไม่พอกับรายจ่าย

ตารางที่ 5.24 ระดับการศึกษากับปัญหา

ระดับการศึกษา	ปัญหา (ร้อยละ)				
	การทำงาน	การเงิน	การเรียน	ครอบครัว	ความรัก
ต่ำกว่าปริญญาตรี	65.7	40.0	28.6	45.7	48.6
ปริญญาตรีขึ้นไป	67.5	36.6	21.1	46.3	35.8
รวม	67.1	37.3	22.8	46.2	38.6

จากตารางที่ 5.24 เมื่อพิจารณาทุกระดับการศึกษา จะเห็นว่า กลุ่มผู้ใช้บริการทุกระดับการศึกษาทั้งต่ำกว่าปริญญาตรีและปริญญาตรีขึ้นไป จะปรึกษาปัญหาทั้งหมด เรื่องการทำงานมากเป็นอันดับแรก โดยกลุ่มที่มีการศึกษาระดับต่ำกว่าปริญญาตรี ร้อยละ 65.7 และ การศึกษาปริญญาตรีขึ้นไป ร้อยละ 67.5 รองลงมา กลุ่มที่มีการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรีจะให้ความสำคัญกับปัญหาเรื่องความรัก และ ครอบครัวตามลำดับ โดยคิดเป็นร้อยละ 48.6 และ 45.7 ตามลำดับ และกลุ่มการศึกษาตั้งแต่ปริญญาตรีขึ้นไปจะให้ความสำคัญกับปัญหาครอบครัวและการเงินตามลำดับ โดยคิดเป็นร้อยละ 46.3 และ 36.6 ตามลำดับ

โดยสรุปแล้ว ไม่ว่าจะ เป็นชายหรือหญิง อายุเท่าใด มีสถานภาพการสมรสไหน ระดับการศึกษาอะไร ระดับรายได้เท่าไร อาชีพอะไร ปัญหาที่ผู้ใช้บริการหมดใจให้ความสำคัญเป็นอันดับหนึ่ง ก็คือ ปัญหาเรื่องการทำงาน

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 5.25 หลังจากใช้บริการหมดแล้ว คุณรู้สึกสบายใจ/คลายกังวล ขึ้นหรือไม่

รู้สึกสบายใจขึ้น หลังจากดูหมอ	จำนวน (ร้อยละ)
สบายใจขึ้น	83.6
เฉยๆ	15.0
ไม่เลย	1.4
รวม	100.0

ตารางที่ 5.26 ความรู้สึกคลายกังวลหลังจากใช้บริการหมอดู

รู้สึกคลายกังวล	จำนวน (ร้อยละ)
มาก	7.8
ปานกลาง	69.3
น้อย	6.5
รวม	83.6

จากตารางที่ 5.25 และ 5.26 พบว่า คนที่ใช้บริการหมอดูจำนวนร้อยละ 83.6 รู้สึกสบายใจ/คลายกังวล ขึ้นไม่มากก็น้อย โดยผู้ใช้บริการรู้สึกสบายใจขึ้นมาก มีร้อยละ 7.8 รู้สึกสบายใจขึ้นปานกลางมีร้อยละ 69.3 และ สบายใจขึ้นเล็กน้อยมีร้อยละ 6.5 ส่วนอีกร้อยละ 15.0 รู้สึกเฉยๆ และมีเพียงร้อยละ 1.4 ที่ไม่รู้สึกสบายใจขึ้นเลยหลังจากใช้บริการหมอดู

ตารางที่ 5.27 กรณีที่ดูหมอแล้วไม่สบายใจขึ้น คุณจะใช้บริการหมอดูคนอื่นต่อไปหรือไม่

กรณีที่ไม่สบายใจขึ้น คุณจะหาหมอดูคนอื่นหรือไม่	จำนวน (ร้อยละ)
ใช่	42.5
ไม่ใช่	57.5
รวม	100.0

จากตารางที่ 5.27 พบว่า เมื่อดูหมอแล้วไม่รู้สึกลสบายใจขึ้น คนส่วนใหญ่จะไม่ไปใช้บริการหมอดูคนอื่นต่อ คิดเป็นร้อยละ 57.5 เนื่องจากอาจเห็นว่าหมอดูช่วยอะไรไม่ได้ จึงไม่มีความจำเป็นต้องไปหาหมอดูคนอื่น แต่อาจหันไปปรึกษากับเพื่อนหรือญาติพี่น้องมากกว่า

ตารางที่ 5.28 คุณยังคงใช้บริการหมอดูต่อไปใช่หรือไม่

คุณจะใช้บริการหมอดูต่อไปหรือไม่	จำนวน (ร้อยละ)
ใช่	95.2
ไม่ใช่	4.8
รวม	100.0

จากตารางที่ 5.28 พบว่า ร้อยละ 95.2 ยังคงใช้บริการหมอดูต่อไป มีเพียงร้อยละ 4.8 ที่ไม่คิดจะใช้บริการหมอดูอีก ซึ่งกลุ่มนี้อาจเป็นพวกที่ใช้บริการหมอดูเป็นครั้งแรก แล้วไม่เห็นว่าการทำนายของหมอดูจะช่วยให้อารู้สึกดีขึ้นได้ หรืออาจรู้สึกว่าการทำนายไม่แม่นยำ

5.2 ปัจจัยที่มีผลต่ออุปสงค์การให้บริการหมอดูในกรุงเทพมหานคร

การวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อการให้บริการหมอดูเป็นการตัดสินใจใน 2 ทางเลือก คือ ใช้บริการหมอดู หรือไม่ใช้บริการหมอดู แต่การให้บริการของหมอดูหรือรูปแบบการพยากรณ์นั้นมีหลายรูปแบบ จากความหลากหลายของรูปแบบการพยากรณ์ที่ผู้ให้บริการหมอดูสามารถเลือกให้บริการได้ตามความพอใจ จึงอาจทำให้เกิดปัญหาว่ารูปแบบการพยากรณ์แต่ละรูปแบบไม่เหมือนกัน ขาดความเป็น homogeneous ของการให้บริการ ซึ่งไม่สามารถใช้แทนกันได้ ดังนั้น การศึกษานี้จึงแบ่งการพิจารณาปัจจัยที่มีผลต่ออุปสงค์ของการให้บริการหมอดูออกเป็น 2 กรณี เพื่อให้เห็นความแตกต่างของผลการวิเคราะห์ข้อมูล คือ

5.2.1 การวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่ออุปสงค์การให้บริการหมอดูในกรุงเทพฯ โดยใช้รูปแบบการพยากรณ์ทั้งหมด

5.2.2 การวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่ออุปสงค์การให้บริการหมอดูในกรุงเทพฯ วิเคราะห์โดยใช้รูปแบบการพยากรณ์วัน-เดือน-ปีเกิด เนื่องจากการดูหมอดูแบบใช้ วัน-เดือน-ปีเกิด เป็นรูปแบบการพยากรณ์ที่ผู้ให้บริการส่วนใหญ่เลือกให้บริการ ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 40.4 (จากตารางที่ 5.12)

โดยตัวแปรที่ใช้ในการศึกษานี้มีรายละเอียดดังนี้

ตารางที่ 5.29 รายละเอียดของตัวแปร

ตัวแปร	ความหมาย
เพศ (sex)	กำหนดให้ sex = 1 ถ้าเป็นเพศชาย = 0 ถ้าเป็นเพศหญิง
อายุ (age)	กำหนดให้ age เป็นตัวแปรเชิงปริมาณ
ระดับการศึกษา (edu)	กำหนดให้ edu เป็นตัวแปรเชิงปริมาณ แทนด้วยจำนวนปีการศึกษา
อาชีพ (occ)	กำหนดให้ Occ1 = 1 ถ้าเป็นพนักงานบริษัท = 0 ถ้าไม่ใช่ Occ2 = 1 ถ้าเป็นข้าราชการ/พนักงานของรัฐ = 0 ถ้าไม่ใช่

ตัวแปร	ความหมาย
	<p>Occ3 = 1 ถ้าเป็นแม่บ้าน/เกษียณ = 0 ถ้าไม่ใช่</p> <p>Occ4 = 1 ถ้ามีอาชีพธุรกิจส่วนตัว/อาชีพอิสระ = 0 ถ้าไม่ใช่</p> <p>Occ5 = 1 ถ้าเป็นนักศึกษา/ว่างงาน = 0 ถ้าไม่ใช่</p> <p>ให้ พนักงานรัฐวิสาหกิจเป็นกลุ่มอ้างอิง</p>
สถานภาพการสมรส (M)	<p>กำหนดให้ M1 = 1 ถ้าเป็นโสด = 0 ถ้าไม่ใช่</p> <p>M2 = 1 ถ้ามีสถานภาพหย่า/ม้าย/แยกกันอยู่ = 0 ถ้าไม่ใช่</p> <p>ให้สถานภาพสมรสแล้ว เป็นกลุ่มอ้างอิง</p>
รายได้ (income)	<p>กำหนดให้ income1 = 1 ถ้ามีรายได้ต่ำกว่า 10,000 บาท/เดือน = 0 ถ้าไม่ใช่</p> <p>income2 = 1 ถ้ามีรายได้ 10,001-20,000 บาท/เดือน = 0 ถ้าไม่ใช่</p> <p>income3 = 1 ถ้ามีรายได้ 20,001-30,000 บาท/เดือน = 0 ถ้าไม่ใช่</p> <p>income4 = 1 ถ้ามีรายได้ 30,001-40,000 บาท/เดือน = 0 ถ้าไม่ใช่</p> <p>income5 = 1 ถ้ามีรายได้ 40,001-50,000 บาท/เดือน = 0 ถ้าไม่ใช่</p> <p>ให้กลุ่มที่มีรายได้ 50,000 บาท/เดือนขึ้นไป เป็นกลุ่มอ้างอิง</p>
ราคา (price)	กำหนดให้ price เป็นตัวแปรเชิงปริมาณ แทนด้วยราคาเฉลี่ยในการดูหมอ

ตัวแปร	ความหมาย
ความเชื่อ (believe)	กำหนดให้ believe = 1 ถ้าเชื่อเรื่องโหราศาสตร์และคำทำนายของหมอดู = 0 ถ้าไม่เชื่อ
ปัญหาความคับข้องใจ (problem)	กำหนดให้ problem = 1 ถ้าใช้บริการหมอดูเมื่อมีปัญหา = 0 ถ้าไม่ใช่

ซึ่งจะได้ฟังก์ชันความน่าจะเป็นในการใช้บริการหมอดู คือ

$$Z = \log \frac{P_i}{1-P_i} = b_0 + b_1 \text{sex} + b_2 \text{age} + b_3 \text{edu} + b_4 M1 + b_5 M2 + b_6 \text{occ1} + b_7 \text{occ2} + b_8 \text{occ3} + b_9 \text{occ4} + b_{10} \text{occ5} + b_{11} \text{income1} + b_{12} \text{income2} + b_{13} \text{income3} + b_{14} \text{income4} + b_{15} \text{income5} + b_{16} \text{price} + b_{17} \text{believe} + b_{18} \text{doubt}$$

แบบจำลองที่ได้จะบอกถึงทิศทางและผลกระทบของตัวแปรที่มีต่ออุปสงค์การใช้บริการหมอดูในกรุงเทพมหานครว่ามีมากน้อยเพียงใด ซึ่งพิจารณาได้จากค่าสัมประสิทธิ์ของตัวแปรที่ได้จากการประมาณค่า สำหรับการวัดความเหมาะสมของแบบจำลองจะพิจารณาจากค่า Log likelihood²³, ค่า Percentage Correct²⁴ และ ค่า R-square²⁵ ส่วนความเหมาะสมของตัวแปรจะพิจารณาจากค่า wald²⁶ และเพื่อให้ได้แบบจำลองปัจจัยกำหนดอุปสงค์การใช้บริการหมอดู

²³ การวัดความเหมาะสมของ logistic model โดยพิจารณาจากค่า $-2 \log \text{likelihood}$ (-2LL) คือ ถ้าค่า -2LL มีค่าน้อย หรือเข้าใกล้ 0 แสดงว่าโมเดลที่ได้มีความเหมาะสม หรือ ถ้าค่า $\log \text{likelihood} = 1$ และ $-2LL = 0$ แสดงว่า โมเดลเหมาะสม 100%

²⁴ ค่า Percentage Correct เป็นค่าที่ช่วยตรวจสอบว่าแบบจำลองเหมาะสมหรือไม่ โดยการเปรียบเทียบค่าพยากรณ์กับค่าจริง

²⁵ ค่า R^2 เป็นค่าที่บอกสัดส่วน หรือเปอร์เซ็นต์ที่สามารถอธิบายความผันผวนของตัวแปรใน logistic regressin model

²⁶ พื้นฐานการคำนวณของสมการถดถอยลอจิสติกมาจากโมเดลที่ได้ค่าจากการคำนวณประมาณค่าเทียบกับโมเดลที่เกิดขึ้นจริง ดังนั้นจึงใช้ไคสแควร์ทดสอบ (ซึ่งในสหสัมพันธ์พหุคูณใช้ค่า F-test ทดสอบ) สำหรับการทดสอบค่าสัมประสิทธิ์ของตัวแปรจะใช้ Wald Statistic แทนที่จะใช้ค่า t (ธวัชชัย งามสันติวงศ์, SPSS FOR WINDOWS หลักการและวิธีใช้คอมพิวเตอร์ในงานสถิติเพื่อการวิจัย, หน้า 594).

ในกรุงเทพมหานครที่เหมาะสมที่สุด จะทำการตัดตัวแปรที่ไม่น่าจะมีผลต่อความน่าจะเป็นในการใช้บริการหมอดูออกไปทีละหนึ่งตัวเพื่อให้การพยากรณ์ถูกต้องและเหมาะสมมากขึ้น

5.2.1 ปัจจัยที่มีผลต่ออุปสงค์ของการใช้บริการหมอดูในกรุงเทพมหานคร : กรณีทุกรูปแบบการพยากรณ์

การวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่ออุปสงค์ของการใช้บริการหมอดูในกรุงเทพมหานคร โดยใช้ทุกรูปแบบการพยากรณ์ในการวิเคราะห์ ได้ผลการประมาณค่าสมการถดถอยโลจิสต์ ดังตารางที่ 5.30

จากตารางที่ 5.30 แสดงให้เห็นถึงการประมาณค่าแบบจำลองปัจจัยกำหนดอุปสงค์การให้บริการหมอดูในกรุงเทพมหานคร พบว่า แบบจำลองที่ 1 เป็นการประมาณค่าโดยการใส่ตัวแปรอิสระทุกตัว คือ เพศ อายุ อาชีพ ระดับการศึกษา สถานภาพ รายได้ ราคา ปัญหาความคับข้องใจ ความเชื่อ ลงในสมการ ซึ่งกำหนดให้พบว่า แบบจำลองที่ 1 มีค่า $-2 \text{ Log-likelihood } (-2LL) = 350.680$, มีค่า $R^2 = 0.492$ และค่า Overall Percentage Correct = 81.1 และมีปัจจัยที่มีผลต่ออุปสงค์การให้บริการหมอดูในกรุงเทพมหานคร จำนวน 4 ตัว ได้แก่ sex, price, problem, believe

แบบจำลองที่ 2 จะทำการตัดตัวแปรอายุ (age) ออกไป คงเหลือตัวแปร เพศ อาชีพ ระดับการศึกษา สถานภาพ รายได้ ราคา ปัญหาความคับข้องใจ ความเชื่อ พบว่า แบบจำลองที่ 2 มีค่า $-2LL = 354.246$, มีค่า $R^2 = 0.501$ และค่า Overall Percentage Correct = 81.4 และมีปัจจัยที่มีผลต่ออุปสงค์การให้บริการหมอดูในกรุงเทพฯ จำนวน 6 ตัว ได้แก่ sex, M1, income5, price, problem, believe

ศูนย์วิจัยสุขภาพ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 5.30 ผลการประมาณค่าสมการถดถอยโลจิสต์ (กรณีทุกรูปแบบการพยากรณ์)

ตัวแปร	แบบจำลองที่ 1		แบบจำลองที่ 2	
	b	Wald	b	Wald
Sex	-0.700	5.308***	-0.723	5.802***
Age	-0.009	0.181		
Occ1	0.191	0.134	0.316	0.401
Occ2	0.158	0.095	0.230	0.218
Occ3	0.289	0.127	0.257	0.126
Occ4	0.538	0.692	0.674	1.114
Occ5	-0.164	0.053	-0.030	0.002
Edu	0.022	0.064	0.034	0.156
M1	0.402	1.265	0.468	1.809*
M2	-0.212	0.107	-0.246	0.152
Income1	0.517	0.497	0.657	1.116
Income2	0.674	1.154	0.711	1.626
Income3	0.181	0.094	0.211	0.140
Income4	-0.023	0.001	0.011	0.000
Income5	-0.861	1.197	-1.075	2.120**
Price	0.003	5.589***	0.004	7.035***
Problem	0.604	4.292***	0.553	3.731***
Believe	2.663	77.299***	2.660	79.834***
Constant	-1.725	0.698	-2.509	2.875***
-2LL	350.680		354.246	
R ²	0.492		0.501	
Overall Percent Correct	81.1		81.4	
Chi-square	178.633		186.367	
d.f.	18		17	
Sig.	0.000		0.000	
N = 500				
*มีนัยสำคัญ ณ ระดับ 0.10 ** มีนัยสำคัญ ณ ระดับ 0.05 *** มีนัยสำคัญ ณ ระดับ 0.01				

เมื่อเปรียบเทียบแบบจำลองที่ 1 และ แบบจำลองที่ 2 แล้ว จะเห็นว่า ค่า $-2LL$ ค่า Overall Percent Correct และ R^2 ไม่แตกต่างกันมากนัก แต่เมื่อมีการตัดตัวแปรอายุออกไปจากสมการ จะทำให้ตัวแปรสามารถอธิบายความน่าจะเป็นในการใช้บริการหมอดูได้ดีขึ้น (พิจารณาจากค่า wald) จึงเห็นว่าแบบจำลองที่ 2 นั้นเหมาะสมกว่าแบบจำลองที่ 1 โดยแบบจำลองที่ 2 มี ค่า Chi-square = 186.37 และ degree of freedom = 17 และเมื่อทำการทดสอบความมีนัยสำคัญ ณ ระดับ 0.05 ของแบบจำลองที่ 2 ด้วยค่า Chi-square แล้ว พบว่าแบบจำลองที่ 2 มีนัยสำคัญ ซึ่งแสดงว่าตัวแปรอิสระสามารถใช้อธิบายตัวแปรตาม (ความน่าจะเป็นในการใช้บริการหมอดู) ได้อย่างมีนัยสำคัญ ณ ระดับ 0.05 ในขณะที่ค่า Overall Percent Correct ของแบบจำลองที่ 2 มีค่าเท่ากับ 81.4 หมายความว่า จากตัวอย่าง 500 ราย แบบจำลองที่ได้มีเปอร์เซ็นต์รวมของการพยากรณ์ถูกต้องเท่ากับ 81.4% และเปอร์เซ็นต์ของการพยากรณ์ไม่ถูกต้องเท่ากับ 18.6% ซึ่งแสดงว่าแบบจำลองมีความเหมาะสม

ดังนั้น จึงทำการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่ออุปสงค์การให้บริการหมอดูในกรุงเทพมหานคร โดยใช้แบบจำลองที่ 2 ซึ่งจะได้สมการปัจจัยที่มีผลต่ออุปสงค์การให้บริการหมอดูในกรุงเทพมหานคร ดังนี้

$$\begin{aligned}
 \text{Prob} = & -2.509 -0.723 \text{sex} +0.034 \text{edu} +0.468 \text{M1} -0.246 \text{M2} \\
 & (1.480) (0.300) (0.085) (0.348) (0.632) \quad (\text{S.E.}) \\
 & +0.316 \text{occ1} +0.230 \text{occ2} +0.257 \text{occ3} + 0.674 \text{occ4} -0.030 \text{occ5} \\
 & (0.499) (0.494) (0.724) (0.638) (0.685) \\
 & +0.657 \text{income1} +0.711 \text{income2} +0.211 \text{income3} +0.011 \text{income4} \\
 & (0.622) (0.558) (0.565) (0.611) \\
 & -1.075 \text{income5} + 0.004 \text{price} + 0.553 \text{problem} + 2.660 \text{believe} \\
 & (0.738) (0.001) (0.286) (0.298)
 \end{aligned}$$

จากแบบจำลองที่ 2 พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่ออุปสงค์การให้บริการหมอดูในกรุงเทพมหานคร ได้แก่ เพศ, สถานภาพสมรส, รายได้, ราคา, ปัญหาความคับข้องใจ และความเชื่อ ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

เพศ (sex) เพศมีผลต่ออุปสงค์การใช้บริการหมอดูในกรุงเทพมหานคร อย่างมีนัยสำคัญ ณ ระดับ 0.05 และระดับนัยสำคัญ 0.01 หมายความว่า ถ้าเป็นผู้ชายจะมีความน่าจะเป็นจะใช้บริการหมอดูในทางลบ หรือกล่าวได้ว่าผู้หญิงมีโอกาสที่จะใช้บริการหมอดูมากกว่าผู้ชาย อาจเนื่องจากเพศหญิงเป็นเพศที่อ่อนแอกว่าและมีจิตใจที่อ่อนไหว จึงต้องการที่พึ่งหรือที่ยึดเหนี่ยวทางใจในการจะตัดสินใจสิ่งใดสิ่งหนึ่งมากกว่าผู้ชาย บางครั้งอาจต้องการความมั่นใจหรือแนวทางในการดำเนินชีวิต ต้องการคนคอยแนะนำแนวทาง จึงอาจต้องไปใช้บริการหมอดู

สถานภาพสมรส (M) สถานภาพสมรสไม่มีผลต่อการใช้บริการหมอดูในกรุงเทพมหานคร ในระดับนัยสำคัญ 0.05 แต่สถานภาพสมรสมีผลต่ออุปสงค์การใช้บริการหมอดูในกรุงเทพมหานคร ณ ระดับนัยสำคัญ 0.10 โดยผู้ที่โสด (M1) มีอิทธิพลต่อการใช้บริการหมอดูในบวก หมายความว่า ถ้าเป็นคนโสดจะมีความน่าจะเป็นในการใช้บริการมากกว่าสถานภาพอื่น เนื่องจากคนโสดเป็นกลุ่มที่ยังไม่มีคู่ครอง และต้องทำงานหาเลี้ยงตัวเองเพียงผู้เดียว จึงอาจต้องการต้องการที่พึ่งหรือที่ยึดเหนี่ยวทางใจมากกว่า จึงมีความน่าจะเป็นที่จะใช้บริการหมอดูมากกว่า

รายได้ (income) รายได้มีผลต่ออุปสงค์การใช้บริการหมอดูในกรุงเทพมหานคร โดยผู้ที่มีรายได้ 40,001-50,000 บาทต่อเดือน (income5) มีอิทธิพลต่อการใช้บริการหมอดูอย่างมีนัยสำคัญ ณ ระดับ 0.05 ซึ่งผู้ที่มีรายได้ได้อยู่ในกลุ่มนี้มีความน่าจะเป็นในการใช้บริการหมอดูในทางลบ คือ ถ้ารายได้ของผู้ใช้บริการกลุ่มนี้เพิ่มมากขึ้น การใช้บริการหมอดูก็จะลดลง อาจเนื่องจากคนที่มีรายได้ในช่วงนี้มีความพร้อมในหลายด้าน จึงไม่ค่อยมีปัญหา จึงใช้บริการหมอดูน้อยลง ในกรณีนี้ถือว่าการใช้บริการหมอดูเป็นสินค้าด้อย

ราคา (price) ระดับราคามีผลต่ออุปสงค์การใช้บริการหมอดูในกรุงเทพมหานคร อย่างมีนัยสำคัญ ณ ระดับ 0.05 และระดับนัยสำคัญ 0.01 หมายความว่า ถ้าราคาเพิ่มขึ้น จะทำให้โอกาสในการใช้บริการหมอดูเพิ่มมากขึ้นด้วย ซึ่งไม่ได้เป็นไปตามกฎของอุปสงค์ เนื่องจากผู้ใช้บริการเห็นว่า ราคาค่าดูหมอนั้นสะท้อนถึงคุณภาพของหมอดู ชื่อเสียง และความแม่นยำในการทำนาย ถ้าหมอดูที่ตั้งราคาค่าบริการต่ำเกินไปอาจแสดงให้เห็นถึงความแม่นยำในการทำนายที่ต่ำลงไปด้วย ในขณะที่ถ้าหมอดูที่คิดราคาค่าดูหมอค่อนข้างสูงอาจแสดงว่าหมอดูคนนั้นมีชื่อเสียงเป็นที่นิยมว่าทำนายแม่นยำ จึงสามารถเก็บค่าบริการได้สูงกว่า แต่ทั้งนี้จะต้องขึ้นอยู่กับความพอใจของผู้บริโภคด้วยว่าจะยอมจ่ายค่าดูหมอในราคาที่หมอดูกำหนดหรือไม่ ดังนั้นผู้บริโภคจึงพอใจที่จะจ่ายเงินค่าดูหมอในราคาที่สูงกว่าเพื่อแลกกับคำพยากรณ์ที่แม่นยำ

ความเชื่อ (believe) ความเชื่อเป็นปัจจัยที่มีผลต่ออุปสงค์การให้บริการหมอใน กรุงเทพมหานคร อย่างมีนัยสำคัญ ณ ระดับ 0.05 และระดับนัยสำคัญ 0.01 หมายความว่า ถ้ามีความเชื่อในเรื่องโหราศาสตร์ จะมีความน่าจะเป็นที่จะใช้บริการหมอกว่าผู้ที่ไม่เชื่อ ซึ่งเป็นเรื่องที่น่าจะเชื่ออยู่แล้วว่าผู้ใช้บริการส่วนใหญ่จะต้องมีความเชื่อเรื่องโหราศาสตร์หรือเชื่อคำทำนายของหมอเป็นพื้นฐานก่อนถึงจะมีโอกาสที่จะไปใช้บริการหมอ

ปัญหาความคับข้องใจ (problem) ปัญหาความคับข้องใจเป็นปัจจัยหนึ่งที่มีผลต่ออุปสงค์การให้บริการหมอใน กรุงเทพมหานคร อย่างมีนัยสำคัญ ณ ระดับ 0.05 และระดับนัยสำคัญ 0.01 หมายความว่า ถ้ามีปัญหาความคับข้องใจหรือมีเรื่องไม่สบายใจให้ต้องคิดเป็นกังวล ก็มีความน่าจะเป็นที่จะใช้บริการหมอกว่าคนที่ไม่มีปัญหาความคับข้องใจ เนื่องจากอาจเห็นว่าในปัจจุบันนี้หมอสามารถเป็นที่พึ่งทางจิตใจให้ได้ เพราะคำทำนายของหมออาจทำให้ผู้ใช้บริการเกิดความสบายใจและคลายกังวลมากขึ้น และจากงานวิจัยที่ผ่านมาก็แสดงให้เห็นแล้วว่า หมอเข้ามามีบทบาทต่อมนุษย์ทางด้านจิตใจเป็นอย่างมาก ไม่ว่าจะเป็นในส่วนของสุขภาพจิตหรือในส่วนของ การลดความวิตกกังวลให้กับผู้ที่มารับบริการ จากการสำรวจกลุ่มตัวอย่าง พบว่า ผู้ใช้บริการหมอร้อยละ 83.6 จะรู้สึกสบายใจขึ้นและคลายกังวลกับปัญหาที่เกิดขึ้น และมีเพียงร้อยละ 1.4 เท่านั้นที่ไม่รู้สึกว่า การมาใช้บริการหมอทำให้เขารู้สึกสบายใจหรือคลายกังวลขึ้นเลย ซึ่งแสดงให้เห็นแล้วในตารางที่ 5.25

ส่วนตัวแปรอื่นๆ ได้แก่ อาชีพทุกอาชีพ ระดับการศึกษา สถานภาพหย่า/ม่าย/แยกกันอยู่ (M2) ระดับรายได้น้อยกว่า 10,000 บาทต่อเดือน (income1) รายได้ 10,000-20,000 บาทต่อเดือน (income2) รายได้ 20,001-30,000 บาทต่อเดือน (income3) และ รายได้ 30,001-40,000 บาทต่อเดือน (income4) พบว่าไม่มีผลต่ออุปสงค์ของการใช้บริการหมอใน กรุงเทพมหานคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แต่เมื่อเปรียบเทียบทิศทางของค่าสัมประสิทธิ์แต่ละตัวแปรกับกลุ่มอ้างอิงของตัวแปรนั้นแล้ว พบว่า ผู้ที่มีอาชีพพนักงานบริษัท ข้าราชการ/พนักงานของรัฐ แม่บ้าน/เกษียณ ธุรกิจส่วนตัว/อาชีพอิสระ มีความน่าจะเป็นที่จะใช้บริการหมอกว่าพนักงานรัฐวิสาหกิจ แต่ถ้าเป็นนักศึกษา/ว่างงาน จะใช้บริการหมอน้อยกว่าพนักงานรัฐวิสาหกิจ ผู้ที่มีรายได้น้อยกว่า 40,000 บาทต่อเดือน มีความน่าจะเป็นที่จะใช้บริการหมอกว่า ผู้ที่มีรายได้มากกว่า 50,000 บาทต่อเดือนขึ้นไป และผู้ที่มีสถานภาพหย่า/ม่าย/แยกกันอยู่จะใช้บริการน้อยกว่าคนที่สมรสแล้ว

5.2.2 ปัจจัยที่มีผลต่ออุปสงค์ของการใช้บริการหมอดูในกรุงเทพมหานคร : กรณีรูปแบบการพยากรณ์วันเดือนปีเกิด

การวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่ออุปสงค์ของการใช้บริการหมอดูในกรุงเทพมหานคร โดยใช้ทุกรูปแบบการพยากรณ์ในการวิเคราะห์ ได้ผลการประมาณค่าสมการถดถอยโลจิสต์ ดังตารางที่ 5.31

จากตารางที่ 5.31 แสดงให้เห็นถึงการประมาณค่าแบบจำลองปัจจัยที่มีผลต่ออุปสงค์การให้บริการหมอดูในกรุงเทพมหานคร พบว่า แบบจำลองที่ 1 เป็นการประมาณค่าโดยการใส่ตัวแปรอิสระทุกตัว คือ เพศ อายุ อาชีพ ระดับการศึกษา สถานภาพ รายได้ ราคา ปัญหาความคับข้องใจ ความเชื่อ ลงในสมการ ซึ่งกำหนดให้พบว่า แบบจำลองที่ 1 มีค่า $-2 \text{ Log-likelihood } (-2LL) = 211.045$, มีค่า $R^2 = 0.495$ และค่า Overall Percentage Correct = 85.6 และมีปัจจัยที่มีผลต่ออุปสงค์การให้บริการหมอดูในกรุงเทพมหานคร จำนวน 6 ตัว ได้แก่ sex, age, occ4, income2, problem, believe

แบบจำลองที่ 2 จะทำการตัดตัวแปร ระดับการศึกษา (Edu) ออกไป คงเหลือตัวแปร เพศ อายุ อาชีพ ระดับการศึกษา รายได้ ราคา ปัญหาความคับข้องใจ และความเชื่อ พบว่า แบบจำลองที่ 2 มีค่า $-2LL = 226.156$, มีค่า $R^2 = 0.508$ และ ค่า Overall Percentage Correct = 84.2 และมีปัจจัยที่มีผลต่ออุปสงค์การให้บริการหมอดูในกรุงเทพฯ จำนวน 6 ตัว ได้แก่ sex, age, occ4, income1, problem, believe

เมื่อเปรียบเทียบแบบจำลองที่ 1 และ แบบจำลองที่ 2 แล้ว จะเห็นว่า เมื่อมีการตัดตัวแปรระดับการศึกษาออกไปจากสมการ จะทำให้ตัวแปรสามารถอธิบายความน่าจะเป็นในการใช้บริการหมอดูได้ดีขึ้น (พิจารณาจากค่า wald) จึงเห็นว่าแบบจำลองที่ 2 นั้นเหมาะสมกว่าแบบจำลองที่ 1 โดยแบบจำลองที่ 2 มี ค่า Chi-square = 123.150 และ degree of freedom = 17 และเมื่อทำการทดสอบความมีนัยสำคัญ ณ ระดับ 0.05 ของแบบจำลองที่ 2 ด้วยค่า Chi-square แล้ว พบว่า แบบจำลองที่ 2 มีนัยสำคัญ ซึ่งแสดงว่าตัวแปรอิสระสามารถใช้อธิบายตัวแปรตาม (ความน่าจะเป็นในการใช้บริการหมอดู) ได้อย่างมีนัยสำคัญ ณ ระดับ 0.05 ในขณะที่ค่า Overall Percent Correct ของแบบจำลองที่ 2 มีค่าเท่ากับ 84.2 หมายความว่า แบบจำลองที่ได้มีเปอร์เซ็นต์รวมของการพยากรณ์ถูกต้องเท่ากับ 84.2% และเปอร์เซ็นต์ของการพยากรณ์ไม่ถูกต้องเท่ากับ 15.8% ซึ่งแสดงว่าแบบจำลองมีความเหมาะสม

ตารางที่ 5.31 ผลการประมาณค่าสมการถดถอยโลจิสต์ (กรณีรูปแบบการพยากรณ์
วันเดือนปีเกิด)

ตัวแปร	แบบจำลองที่ 1		แบบจำลองที่ 2	
	b	Wald	b	Wald
Sex	-0.651	2.452**	-0.605	2.354**
Age	-0.045	2.284**	-0.062	5.837***
Occ1	0.332	0.265	0.140	0.047
Occ2	0.140	0.053	0.174	0.084
Occ3	0.672	0.395	1.016	0.997
Occ4	1.446	2.217**	1.280	2.435**
Occ5	-0.754	0.619	-0.847	0.801
Edu	0.029	0.067		
M1	0.199	0.180	0.311	0.504
M2	0.022	0.001	0.269	0.134
Income1	-0.842	0.848	-1.295	2.636***
Income2	1.189	2.173**	0.948	1.608
Income3	0.308	0.191	0.180	0.068
Income4	-0.191	0.066	-0.282	0.143
Income5	-0.554	0.342	-0.589	0.389
Price	0.000	0.056	0.000	0.018
Problem	0.915	5.705***	1.103	8.700***
Believe	3.048	44.644***	3.185	49.649***
Constant	-0.092	0.001	1.177	0.664
-2LL		211.045		226.156
R ²		0.495		0.508
Overall Percent Correct		85.6		84.2
Chi-square		110.040		123.150
d.f.		18		17
Sig.		0.000		0.000
N = 281				
*มีนัยสำคัญ ณ ระดับ 0.10 ** มีนัยสำคัญ ณ ระดับ 0.05 *** มีนัยสำคัญ ณ ระดับ 0.01				

ดังนั้น จึงทำการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่ออุปสงค์การให้บริการหมออยู่ในกรุงเทพมหานคร โดยใช้แบบจำลองที่ 2 ซึ่งจะได้สมการปัจจัยที่มีผลต่ออุปสงค์การให้บริการหมอในกรุงเทพมหานคร ดังนี้

$$\begin{aligned}
 \text{Prob} = & 1.177 - 0.605 \text{ sex} - 0.062 \text{ age} + 0.311 \text{ M1} + 0.269 \text{ M2} \\
 & (1.445) (0.395) (0.026) (0.439) (0.735) \quad (\text{S.E.}) \\
 & + 0.140 \text{ occ1} + 0.174 \text{ occ2} + 1.016 \text{ occ3} + 1.280 \text{ occ4} - 0.847 \text{ occ5} \\
 & (0.643) (0.600) (1.017) (0.820) (0.947) \\
 & - 1.295 \text{ income1} + 0.948 \text{ income2} + 0.180 \text{ income3} - 0.282 \text{ income4} \\
 & (0.797) (0.748) (0.687) (0.746) \\
 & - 0.589 \text{ income5} + 0.000 \text{ price} + 1.103 \text{ problem} + 3.185 \text{ believe} \\
 & (0.944) (0.001) (0.374) (0.452)
 \end{aligned}$$

จากแบบจำลองที่ 2 พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่ออุปสงค์การให้บริการหมอในกรุงเทพมหานคร ได้แก่ เพศ, อายุ, อาชีพ, รายได้, ปัญหาความคับข้องใจ และ ความเชื่อ ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

เพศ (sex) เพศมีผลต่ออุปสงค์การให้บริการหมอในกรุงเทพมหานคร อย่างมีนัยสำคัญ ณ ระดับ 0.05 หมายความว่า ถ้าเป็นผู้ชายจะมีความน่าจะเป็นจะใช้บริการหมอในทางลบ หรือกล่าวได้ว่าผู้หญิงมีโอกาสที่จะใช้บริการหมอมากกว่าผู้ชาย

อายุ (age) อายุมีผลต่ออุปสงค์การให้บริการหมอในกรุงเทพมหานคร อย่างมีนัยสำคัญ ณ ระดับ 0.05 และระดับนัยสำคัญ 0.01 โดยอายุมีผลต่อการให้บริการหมอในทางลบ หมายความว่า คนที่มีอายุมากมีความน่าจะเป็นที่จะใช้บริการหมอน้อยกว่าคนอายุน้อย

อาชีพ (occ) อาชีพธุรกิจส่วนตัวและอาชีพอิสระ (occ4) มีผลต่ออุปสงค์ของการให้บริการหมอในกรุงเทพมหานคร อย่างมีนัยสำคัญ ณ ระดับ 0.05 โดยกลุ่มอาชีพนี้มีผลต่ออุปสงค์การให้บริการหมอในทางบวก หมายความว่า ถ้ามีธุรกิจส่วนตัวหรือมีอาชีพอิสระ ความน่าจะเป็นในการใช้บริการหมอมากกว่าอาชีพอื่น เนื่องจากอาชีพนี้เป็นอาชีพที่มีความมั่นคงน้อย

กว่าอาชีพอื่น ซึ่งบางครั้งฐานะทางเศรษฐกิจของคนอาชีพนี้ต้องผันแปรไปตามสภาวะเศรษฐกิจ จึงอาจต้องคิดหาแนวทางในการดำเนินชีวิตไม่ให้เป็นไปตามสภาวะเศรษฐกิจในช่วงขาลง จึงมีโอกาสที่จะใช้บริการหมอดูมากกว่า

รายได้ (income) รายได้มีผลต่ออุปสงค์การให้บริการหมอดูในกรุงเทพมหานคร โดยผู้ที่มีรายได้น้อยกว่า 10,000 บาทต่อเดือน (income1) มีอิทธิพลต่อการให้บริการหมอดูในทางลบอย่างมีนัยสำคัญ ณ ระดับ 0.05 และระดับนัยสำคัญ 0.01 คือ ถ้ารายได้ของผู้ใช้บริการกลุ่มนี้เพิ่มมากขึ้น การให้บริการหมอดูก็จะลดลง อาจเนื่องจากการให้บริการหมอดูไม่ใช่สิ่งจำเป็นในชีวิตประจำวัน เมื่อระดับรายได้เพิ่มมากขึ้นจึงไม่ทำให้การให้บริการหมอดูในคนกลุ่มนี้เพิ่มขึ้น ซึ่งในกรณีการให้บริการหมอดูมีลักษณะเป็นสินค้าด้อย

ความเชื่อ (believe) ความเชื่อเป็นปัจจัยที่มีผลต่ออุปสงค์การให้บริการหมอดูในกรุงเทพมหานคร อย่างมีนัยสำคัญ ณ ระดับ 0.05 และระดับนัยสำคัญ 0.01 หมายความว่า ถ้ามีความเชื่อในเรื่องโหราศาสตร์ จะมีความน่าจะเป็นที่จะใช้บริการหมอดูมากกว่าผู้ที่ไม่เชื่อ

ปัญหาความคับข้องใจ (problem) ปัญหาความคับข้องใจเป็นปัจจัยหนึ่งที่มีผลต่ออุปสงค์การให้บริการหมอดูในกรุงเทพมหานคร อย่างมีนัยสำคัญ ณ ระดับ 0.05 และระดับนัยสำคัญ 0.01 หมายความว่า ถ้าคนเรามีปัญหาความคับข้องใจหรือมีเรื่องไม่สบายใจให้ต้องคิดเป็นกังวล ก็มีความน่าจะเป็นที่จะใช้บริการหมอดูมากกว่าคนที่ไม่มีปัญหาความคับข้องใจ

ส่วนตัวแปรอื่นๆ ได้แก่ อาชีพพนักงานบริษัท (occ1) ข้าราชการ (occ2) แม่บ้าน/เกษียณ (occ3) นักศึกษา/ว่างงาน (occ5) สถานภาพสมรส ระดับรายได้ 10,000-20,000 บาทต่อเดือน (income2) รายได้ 20,001-30,000 บาทต่อเดือน (income3) รายได้ 30,001-40,000 บาทต่อเดือน (income4) รายได้ 40,000-50,000 บาทต่อเดือน (income5) และราคา พบว่าไม่มีผลต่ออุปสงค์ของการให้บริการหมอดูในกรุงเทพมหานคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แต่เมื่อเปรียบเทียบค่าสัมประสิทธิ์ของตัวแปรแต่ละตัวกับกลุ่มอ้างอิงของตัวแปรนั้นแล้ว พบว่า พนักงานบริษัท ข้าราชการ แม่บ้าน/เกษียณ มีความน่าจะเป็นในการใช้บริการมากกว่าพนักงานรัฐวิสาหกิจ แต่นักศึกษา/ว่างงาน มีความน่าจะเป็นที่จะใช้บริการหมอดูน้อยกว่าพนักงานบริษัท คนที่สถานภาพโสด และ หย่า/ม่าย/แยกกันอยู่ มีความน่าจะเป็นที่จะใช้บริการหมอดูมากกว่าคนที่สมรสแล้ว คนที่มีรายได้ 10,000-30,000 บาทต่อเดือน มีความน่าจะเป็นในการใช้บริการหมอดูมากกว่าคนที่มีรายได้มากกว่า 50,000 บาทต่อเดือน แต่คนที่มีรายได้ 30,001-50,000 มีความน่าจะเป็นที่จะใช้บริการหมอดูน้อยกว่าคนที่มีรายได้ 50,000 บาทต่อเดือน

จะเห็นว่าเมื่อเลือกใช้เฉพาะการพยากรณ์แบบวัน-เดือน-เกิดมาทำการวิเคราะห์อุปสงค์การใช้บริการหมอดูในกรุงเทพมหานครแล้ว จะทำให้ตัวแปรอายุ อาชีพ (occ4) มีนัยสำคัญ เนื่องจากอายุและอาชีพของกลุ่มตัวอย่างที่เลือกดูหมอดูแบบวัน-เดือน-ปีเกิดมีความหลากหลายมากขึ้น ซึ่งสามารถนำมาวิเคราะห์หรือพยากรณ์การใช้บริการหมอดูได้ดีขึ้น ในขณะที่ราคากลับไม่มีผลต่ออุปสงค์การใช้บริการหมอดูในกรุงเทพมหานคร ซึ่งตามหลักเศรษฐศาสตร์ราคาจะเป็นปัจจัยสำคัญที่มีผลในการตัดสินใจเลือกซื้อสินค้าหรือบริการชนิดหนึ่ง เนื่องจากเมื่อตัวสินค้าหรือการให้บริการดูหมอดูนั้นมีความเป็น homogeneous ราคการดูหมอดูจะอยู่ในระดับที่ใกล้เคียงกัน ผู้ใช้บริการจึงเห็นว่าการใช้บริการหมอดูแต่ละคนนั้นสามารถทดแทนกันได้ จึงทำให้ราคาไม่มีผลต่ออุปสงค์การใช้บริการหมอดู ซึ่งในกรณีนี้แสดงให้เห็นว่าการใช้บริการหมอดูแต่ละคนสามารถทดแทนกันได้ นอกจากนี้บางครั้งการใช้บริการหมอดูยังขึ้นอยู่กับความพอใจของผู้ใช้บริการมากกว่าราคา ถ้าผู้ใช้บริการพอใจที่จะดูหมอดูเขาก็ยินดีที่จะจ่ายเงินค่าดูหมอดูถ้าหมอดูทำนายแม่นยำจริงๆ โดยที่ราคาอาจไม่มีส่วนต่อการตัดสินใจใช้บริการของผู้ใช้บริการเลยก็ได้หรือมีน้อยมาก

เมื่อพิจารณาทั้ง 2 กรณีแล้วจะเห็นว่า ในกรณีที่ 2 ที่เลือกเฉพาะรูปแบบการพยากรณ์วัน-เดือน-ปีเกิดมาทำการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่ออุปสงค์ของการใช้บริการหมอดูในกรุงเทพมหานคร ตัวแปรอิสระสามารถอธิบายตัวแปรตาม (ความน่าจะเป็นในการใช้บริการหมอดู) ได้ดีขึ้น ซึ่งเห็นได้จากค่า $-2LL$ และ R^2 ที่เพิ่มมากขึ้น คือ ในกรณีที่หนึ่งที่ใช้ทุกรูปแบบการพยากรณ์ในการวิเคราะห์ มีค่า $-2LL$ เท่ากับ 354.246 และ R^2 เท่ากับ 0.501 ซึ่งหมายความว่า 50.1 % ของความน่าจะเป็นในการใช้บริการหมอดูอธิบายได้โดย เพศ อาชีพ การศึกษา สถานภาพสมรส รายได้ ราคา ความเชื่อ และปัญหาคับข้องใจ และกรณีที่สองที่ใช้วัน-เดือน-ปีเกิดในการวิเคราะห์ มีค่า $-2LL$ เท่ากับ 226.156 และ R^2 เท่ากับ 0.508 ซึ่งหมายความว่า 50.8 % ของความน่าจะเป็นในการใช้บริการหมอดูอธิบายได้โดย เพศ อายุ อาชีพ สถานภาพสมรส รายได้ ราคา ความเชื่อ และปัญหาคับข้องใจ และจากค่า log likelihood ที่เพิ่มมากขึ้น จึงแสดงให้เห็นว่ากรณีที่เลือกเฉพาะการพยากรณ์แบบวัน-เดือน-ปีเกิดมาทำการวิเคราะห์อุปสงค์การใช้บริการหมอดูในกรุงเทพมหานคร มีความเหมาะสมมากกว่า